

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради PhD 15614
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії – Головатюк Іван Григорович, 1989 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2011 році Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка за спеціальністю «Актор драматичного театру і кіно», аспірант кафедри соціальної роботи та соціальної педагогіки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка Міністерства освіти і науки України, м. Тернопіль, виконав акредитовану освітньо-наукову програму Професійна освіта.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена рішенням Вченої ради Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка Міністерства освіти і науки України, м. Тернопіль, від 30 червня 2026 року, наказ № 249, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради – Калаур Світлана Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної роботи та соціальної педагогіки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;

Рецензентів:

Ванюга Людмила Степанівна – кандидат мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри театрального мистецтва Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;

Топорівська Ярослава Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету мистецтв Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;

Офіційних опонентів:

Лимаренко Лідія Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри культури і мистецтв Херсонського державного університету;

Локарева Галина Василівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри акторської майстерності Запорізького національного університету

на засіданні «19» серпня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка Івану ГОЛОВАТЮКУ на підставі публічного захисту дисертації «Формування готовності майбутніх акторів сценічного мистецтва до професійної діяльності засобами інноваційних технологій» за спеціальністю 015 Професійна освіта.

Дисертацію виконано в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка Міністерства освіти і науки України, м. Тернопіль.

Науковий керівник – Сорока Ольга Вікторівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної роботи та соціальної педагогіки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, який містить нові науково обґрунтовані результати, отримані здобувачем у процесі проведення досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для галузі знань 01 Освіта / Педагогіка. Дисертація виконана державною мовою, відповідно до вимог МОН, освітньо-наукової програми закладу, специфіки галузі знань та спеціальності. Дотримано усіх вимог пункту 6 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Здобувач має 35 наукових публікацій за темою дисертації, з них 6 статей у наукових фахових виданнях України, 25 статей у збірниках матеріалів конференцій, науково-методичних семінарів і міжнародних

симпозіумів, 2 статті, що додатково відображають наукові результати дисертації, 2 методичних рекомендацій.

Статті, в яких опубліковано основні наукові результати дисертації:

1. Головатюк, І. (2017b). Арт-терапія у зарубіжній науковій традиції. *Науковий вісник Ужгородського ун-ту. Серія Педагогіка. Соціальна робота*, 2(41), 63–66.

2. Головатюк, І. Г. (2017d). Потенціал арт-терапевтичних технологій у підвищенні якості освіти у вищих навчальних закладах. *Вісник Луганського національного ун-ту імені Т. Шевченка*, 8(313), II, 16–23.

3. Головатюк, І. Г. (2018b). Застосування інноваційних педагогічних технологій у підготовці майбутніх акторів у контексті підвищення якості освіти в закладах вищої освіти. *Вісник Луганського національного ун-ту імені Т. Шевченка*, 8(322), I, 5–11

4. Головатюк, І. Г. (2024d). Педагогічні умови формування готовності майбутніх акторів сценічного мистецтва до професійної діяльності. *Педагогічні науки. теорія та практика*, 3(51), 60–65. doi: <https://doi.org/10.26661/2786-5622-2024-3-08>

5. Головатюк І. Г. (2025c). Діагностика стану готовності майбутніх акторів сценічного мистецтва до професійної діяльності. *Вісник КрНУ імені Михайла Остроградського*, 6, 25–31 DOI: <https://doi.org/10.32782/1995-0519.2025.6.3>

6. Holovatiuk, I. (2025). A model for shaping future actors' readiness for professional activities using innovative techniques. *Молодь і ринок*, 3(235), 168–172. doi: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.326154>

У дискусії взяли участь голова, рецензенти, офіційні опоненти та висловили зауваження:

Калаур Світлана Миколаївна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної роботи та соціальної педагогіки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Без зауважень.

Лимаренко Лідія Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри культури і мистецтв Херсонського державного університету, із зауваженнями:

1 У тексті дисертаційного дослідження, зокрема у назвах окремих розділів і підрозділів, простежується певна термінологічна непослідовність у використанні понять «майбутні актори сценічного мистецтва» та «майбутні фахівці сценічного мистецтва». Доцільно було б забезпечити єдність понятійного апарату впродовж усього тексту дисертації відповідно до визначеного предмета дослідження.

2. Назва першого розділу «Формування готовності майбутніх фахівців сценічного мистецтва до професійної діяльності як науково-педагогічна проблема», на нашу думку, могла б бути більш лаконічною та повніше відповідати сучасним підходам до структурування дисертаційних досліджень. Доцільним видається використання назви «Теоретичні засади формування готовності майбутніх акторів сценічного мистецтва до професійної діяльності».

3. У назві підрозділу 1.3. «Компоненти, показники та рівні сформованості готовності майбутніх фахівців сценічного мистецтва до професійної діяльності» варто було б поряд із компонентами, показниками та рівнями сформованості готовності виокремити також критерії, що є усталеною практикою в педагогічних дослідженнях і забезпечує більшу логічність побудови діагностичного інструментарію. Крім того, опис структури готовності майбутніх акторів до професійної діяльності (с. 79–82) виграв би від більш чіткого розкриття взаємозв'язку між її компонентами, критеріями та показниками, що сприяло б ціліснішому сприйняттю авторської моделі.

4. У підрозділі 2.3. «Змістово-процесуальне забезпечення підготовки майбутніх акторів сценічного мистецтва до професійної діяльності засобами інноваційних технологій» висвітлення окремих положень щодо використання

інноваційних технологій варто було б доповнити прикладами їх практичного застосування в освітньому процесі.

5. Експериментальна частина дослідження є достатньо аргументованою і переконливою, однак детальніше представлення окремих методик діагностики, статистичного обґрунтування отриманих даних та розширення висновків до третього розділу сприяло б посиленню наукової й практичної значущості роботи. Повніше узагальнення матеріалів експериментального дослідження дало б змогу чіткіше акцентувати увагу на кількісних і якісних змінах, отриманих у процесі експериментальної перевірки.

Локарева Галина Василівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри акторської майстерності Запорізького національного університету, із зауваженнями:

1. Логічно було б в тексті анотації та вступу представляти спочатку модель, а потім організаційно-педагогічні умови, які забезпечують її реалізацію, бо така послідовність представлена в предметі дослідження.

2. На с. 63 позначено «... укладачі стандарту освітніх програм з арт-терапії також розглядають арт-терапію як узагальнений термін...». Нажаль в Україні відсутній стандарт освітніх програм з арт-терапії. Необхідне пояснення.

3. У роботі яскраво представлено та схематизовано зміст багатьох положень різних вітчизняних та зарубіжних дослідників, бажано було б проілюструвати в такий спосіб і власні теоретичні здобутки, а схеми прокоментувати, висловити своє критичне бачення, це б підсилило теоретичний аналіз у дисертаційному дослідженні.

4. Таблиця 2.4 має назву «Порівняльний аналіз компонентної структури готовності майбутніх фахівців мистецьких спеціальностей до професійної діяльності», але в самій таблиці порівняльний аналіз відсутній. На нашу думку, краще було б дати назву таблиці як «Компонентної структури готовності майбутніх фахівців мистецьких спеціальностей до професійної діяльності».

5. У підрозділі 2.1 «Організаційно-педагогічні умови формування готовності майбутніх акторів сценічного мистецтва до професійної діяльності засобами інноваційних технологій» перенасичено представлення положень інших авторів, бракує власного бачення автора та конкретних пропозицій дієвого характеру, як треба практично реалізувати цю умову, що саме треба робити.

6. У графічній моделі (с. 138) зміст готовності майбутніх акторів сценічного мистецтва до професійної діяльності представлено у Діагностично-результативному блоці, на нашу думку, логічніше було б подати його у Змістово-процесуальному; Графічна модель містить ОК та акторський арт-тренінг, а в текстовому описі ці її складові відсутні.

7. Щодо експерименту:

– У вступі йде мова про використання таких методів діагностики як спостереження, бесіда. Водночас, в дисертації не представлено ні зміст цих методів, ні протоколи проведення. Ця б інформація збагатила дисертацію.

– Бажано було б у додатках проілюструвати результати діагностики по респондентам, а також проміжні статистичні розрахунки, що підсилило б достовірність отриманих результатів.

– У діагностичних методиках, опитувальниках (Додатки Ж1, Ж2, Ж3, Ж5, Ж6) та Комплексі діагностичних вправ відсутні ключи та шкали оцінювання, що не дає уявлення в який спосіб визначалися рівні сформованості компонентів готовності майбутніх акторів сценічного мистецтва до професійної діяльності;

– У дисертації автором було застосовано метод експертної оцінки. Для отримання оцінки готовності майбутніх акторів до професійної діяльності бажано було б визначити вагомість коефіцієнтів кожного компонента для групи експертів, представити результати їх оцінювання.

Ванюга Людмила Степанівна – кандидат мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри театрального мистецтва Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, із

зауваженнями:

1. У дисертації зазначено, що у процесі професійної підготовки майбутніх акторів сценічне виконання розглядається як інтегрований результат поєднання різних видів творчої діяльності: акторської гри, режисерського вирішення, сценографії, музичного та пластичного оформлення, що забезпечує цілісність художнього образу сценічної постановки (с. 121). У зв'язку з цим, на нашу думку, доцільним було б виокремити інтегративний підхід поряд із системним, культурологічним, особистісно орієнтованим та компетентнісним методологічними підходами.

2. У тексті дисертації наголошується на важливості цифрових технологій у процесі професійної підготовки майбутніх акторів сценічного мистецтва, проте недостатньо конкретизовано, які саме цифрові технології використовувалися та яким чином вони впроваджувалися в освітній процес.

3. На нашу думку, принцип свідомості, активності та творчої самостійності, представлений у теоретико-методологічному блоці моделі, доцільно було б віднести до специфічних принципів дослідження.

Топорівська Ярослава Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету мистецтв Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, із зауваженнями:

1 На с. 19 дисертації у вступі зазначено, що до інноваційних технологій належать «технології проблемного навчання, проєктні, інтерактивні, інформаційно-комунікаційні, ігрові, тренінгові, технології розвитку критичного мислення, змішаного навчання, а також технології контекстного та практико-орієнтованого навчання». Водночас у змісті дисертації особлива увага зосереджена переважно на арт-технологіях, тоді як особливості використання інших визначених інноваційних технологій висвітлено меншою мірою.

2. Позитивно оцінюємо здійснений аналіз освітніх програм підготовки майбутніх акторів сценічного мистецтва у вітчизняних та зарубіжних закладах вищої освіти. Разом із тим у п. 1.1 дисертації аналіз зарубіжного й

українського досвіду подано паралельно, що дещо ускладнює цілісне сприйняття матеріалу. На нашу думку, логічнішим було б спочатку представити зарубіжний досвід професійної підготовки, а далі – вітчизняний.

3. Одним із показників змістово-діяльнісного компонента готовності майбутніх акторів сценічного мистецтва до професійної діяльності визначено системність, повноту та ґрунтовність професійних знань, зокрема щодо теоретичних засад акторської діяльності. Водночас у тексті дисертації доцільно було б більш конкретно окреслити зміст і структуру цих знань.

4. Схвально оцінюємо виокремлення першої організаційно-педагогічної умови – «створення творчо-інноваційного освітнього середовища, що забезпечує активне залучення майбутніх акторів сценічного мистецтва до професійно-творчої діяльності». Водночас її обґрунтування значною мірою зосереджене на детальному аналізі понять «освітнє середовище», «інноваційне освітнє середовище», «креативне освітнє середовище», «творче середовище», «творчо-інноваційне освітнє середовище». Натомість практичні аспекти реалізації цієї умови у процесі дослідження висвітлено недостатньо.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» — членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Івану ГОЛОВАТЮКУ ступінь доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка за спеціальністю 015 Професійна освіта. Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

Світлана КАЛАУР